

SAAPAKAUPLUS JA TÖÖSTUS
E. EPNER & E. TIISEL

PAIDES, TALLINNA TÄN. № 1

soovitavad rikkalikus valikus **meeste-, naiste- ja laste jalanõusid.** - Mõõdukad hinnad.

TALURAHVA KAUPLUS
A. EICHFELDT

PAIDES, TURUPLATS № 12

soovitab rikkalikus valikus võistlemata hindadega **rauakaupa, ehitusmaterjali, põllutööriistu, naha-, klaas- ja koloniaalkaupa** jne.

≡ PAGARI- JA KONDIITRI ÄRI ≡
J. SIRUL

PAIDES, PÄRNU TÄN. № 4

soovitab **suures väljavalikus värskaid**
- - - oma tööstuse saaduseid. - - -

KULD- JA HÖBEASJADE KAUPLUS
M. ADAMSON

PAIDES, TURUPLATS № 13.

Kuld-, kihla- ja laulatusesõrmuseid, sein-, tasku- ja käekellad, kullast, hõbedast ja uuskullast võistlemata odavate hindadega.
Kõiksugu kellasepa tööd tehtakse täieliku vastutusega.

Hind 10 mk.

40.
Paide juht

ühes

kaubandus ja tööstuse ringvaatega.

PAIDE KAUBATARVITAJATE-ÜHISUS

„IVA“

PAIDES, PIKK TÄNAV № 1-3, OMAS MAJAS. TEL. 32.

∴ Kõige täielikum ∴

põllutööriistade, masinate, põllurammu, loomatoitude, vilja, ehitusmaterjali, raua, õlide, koloniaal, naha, raamatu- ja riidekauba ladu Paides.

∴ Oma liha- ja pagari-äri. ∴

OSTKE KÕIK KAUBAD „IVALT“.
MÜÜGE OMAD PÖLLUSAADUSED „IVALE“.

Müllersdorfi

MOE- JA PUDUKAUPLUS

PAIDES, TURUPLATS № 13.

Kõige mitmekesisem ja huvitavam valik kõigist moe- ja pudukaupadest, sealjuures hinnad kõige odavamad.

Hooaegadel suur valik naisterahva kübaratest.

Lõhnaõldest ja seepidest hää valik. - Meestele kõige parem ostukoht: kraed, kaelasidemed, mansetid särgid jne. □□□ Samas majas ka

Müllersdorfi habemeajamise ja juukselõikamise äri, 3 töötajaga. Teenimine kiire ja korralik. Naistele ∴ poisipea lõikamine viimase moe järele. ∴

Saapavabriku kauplus

Paides, Tallinna t. № 5, tel. 57.

== Suures väljavalikus ==
moodsaid meeste-, naiste-, ja laste
∴ jalanõusid igas värvis ja numbris. ∴
Kalosside „Treugolnik“ ja „The World Shoe“ müük.

Limonaadi tehas Vold. Laube

PAIDES, Veski tän. № 12, tel. 1-13

- soovitab kõrges häduses -

Orange, Limonaadi,
Sidronaadi, ja teisi

∴ kõrastavaid jooke. ∴

Ainukesed kõrgema väärtusega
paberossid ja tubakad

on

E. Steinberg & K^o

tubakavabriku saadused.

O. Simsoni

jahu-, leiva- ja villatööstus

Paides, Parkali tän. 2, tel. 52.

Omad kauplused:

Tallinna tän. 9.
Parkali tän. 4.

Rikkalikus valikus iga päev värsked oma tööstuse
saadused.

Esimene Eesti

Peakontor ja juhatus: Tallinn, Lai t. 1, omas majas, tel. 7-85.

Kinnituse Selts.

Agentuur Paides:
Uus tän. 4, tel. 1-03.

Kõige vanem ühistegelise kindlustuseselts Eestis.

Oma kapitalid üle 29.000.000.— marga.

Tulekinnitus. Koduloomade kinnitus õnnetuste, katkude ja varguste vastu. Klaasikinnitus. Murdvarguse vastu kinnitus. Elu- ja kapitalide kinnitus. Kinnitumaksud ja tingimused odavamad, kui aktsia seltsides.

O.Ü. „Paide Telliskivivabrik“

Paides, Telliskivi tän. 11, tel. 21,

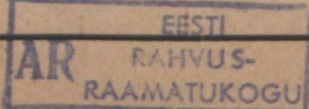
soovitab

häid põletatud
müüri ja korstna telliskive.

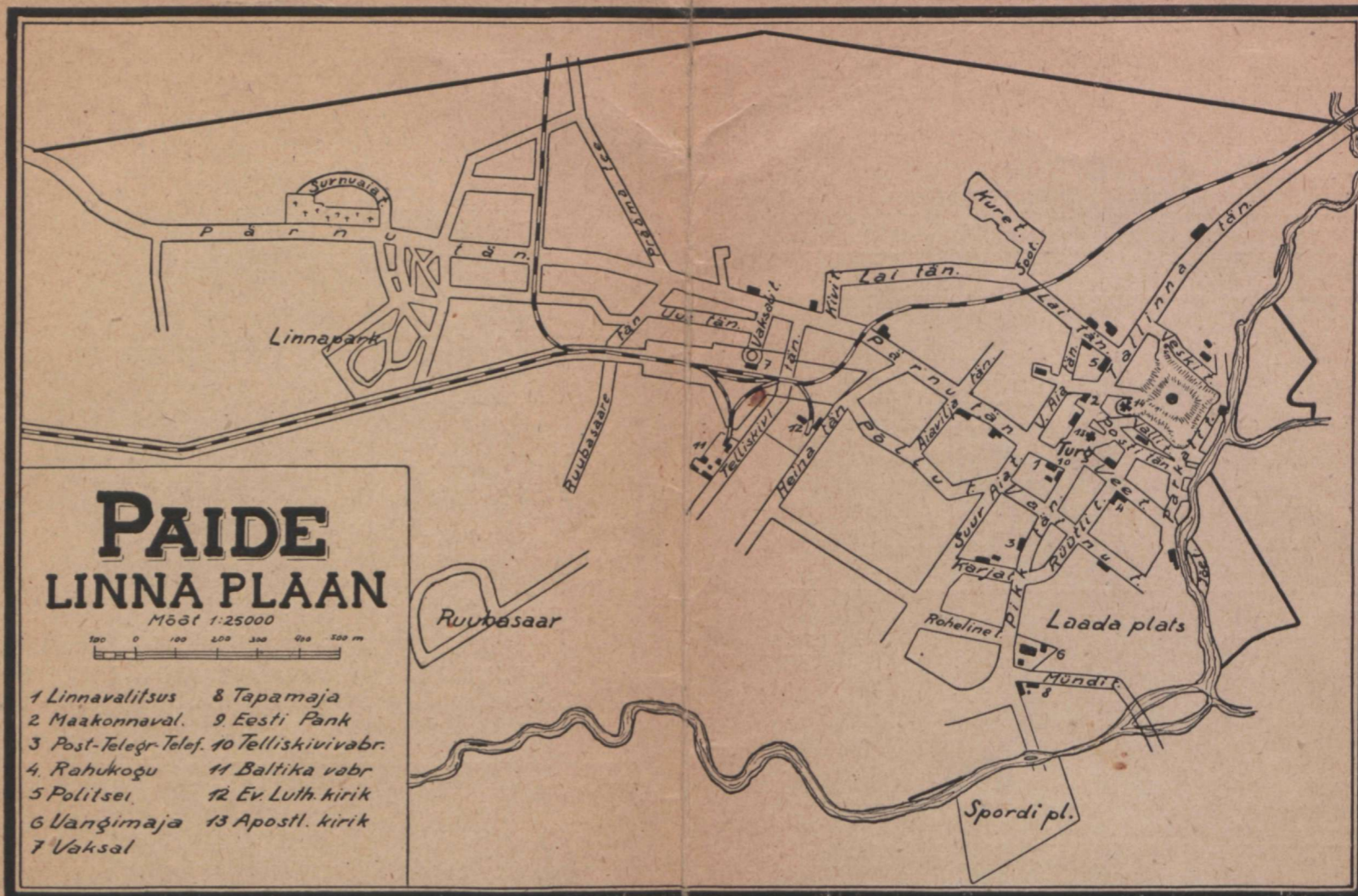
Vaguniviisi ostjatele soodustused hinnas ja
maksutingimustes.

Ar 927

Järvamaa

135838 x

Paide linna tänavate nimestik.

1. Aia suur.	9. Kitsas.	17. Pargi.	25. Raudtee.	33. Uus.
2. Aia väike.	10. Kivimurru.	18. Parkali.	26. Roheline.	34. Vainu.
3. Aiavilja.	11. Kure.	19. Pikk.	27. Ruubassaare.	35. Vaksali.
4. Heina.	12. Laadaplats.	20. Posti.	28. Rüütli.	36. Valli.
5. Jõe.	13. Laada.	21. Präana tee.	29. Soo.	37. Vee.
6. Kalda.	14. Lai.	22. Pärri.	30. Tallinna.	38. Veski.
7. Karjamaa.	15. Mündi tee.	23. Pärnavälja.	31. Telliskivi.	
8. Karja.	16. Nurme.	24. Põlli.	32. Turuplats.	

Järvamaa juht.

Paide, Tapa ja Türi adressaat
ning vaatamisväärilised kohad.

Järvamaa ning Paide ja ümbrus.

Tallinn-Türi-Paide-Tamsalu suun haarab kogu Eesti keskmist osa — Tallinnast minnes lõuna-kagu suunas läbi terve Harjumaa, siis Lellelt Türiini peaaegu idasuunas Järvamaal ja lõpuks Paide kaudu kirdesuunas läbi terve Järvamaa. Selle suure looga pikkus mööda raudteed on umbes 160 km. Võiks vast arvata, et siin, kodumaa südames, ülalmainitud suunast harunedes nii põhja- kui lõunapoole, turistidele eriti palju vaadata on ning teda mõneski kohas ja suhtes üllatada võib. Kuid seda tegelikult pole.

Harjumaa loodusline ilu ja uhkus (samuti kui Virumaagi oma) on põhjarannikul, kus on kõrge paekallas paljude kaunimate kohtadega, kuna lõunapoole on suurelt osalt lausmaa, mis kodumaa keskmises osas — Lõuna-Harjumaal ja Järvamaal (samuti kui see on Läänemaal, Pärnumaal ja Lõuna-Virumaal) muutub paiguti metsarikaks ja rohkete jõgedega madalmaaks, paiguti ääretudeks soodeks-rabadeks.

Seepärast on siin maastikuliselt puha harilik, ühetooniline, ilma julgema ja omapärasema jooneta, ning see võib pikemal rännakul igavaks minna, tüüdata. Ühesugune lame maa, jõeke, looklev tee, maja, küla, põllud, aasad, vahest kühmuke „mäge“, vahest kirikutorn ning jälle mets ja siis sood-rabad jne. Tõsi, ka neist elementest komponeerund maastikkudel on oma ilu, iseäranis kui sinna järveke, joake ehk maakoha mõni juhuslik iseäraldus ahelikku juhtub, ent kõik see on pigem kohaliku

tähtsusega, tähelepanu väärt ainult kohaliku ümbruse suhtes. Suurema iluga erandid, nagu „Põhja-Eesti Šveits“ Aegviidu-Jäneda-Lehtse vahel, Järvamaa põhjaosas, ehk kaunid Voose-Paunküla mäed-järved Järvamaa ja Harjumaa rajal samas ahelikus.

Tuleb aeg, kus uued rahvapõlved jaksavad muuta neid praeguseid ääretuid soid ja rabu laialisiks viljastlokkavaiks orgeks. Siis, muidugi, see maa süda, jõukas ja rahva poolt tihedalt koloniseeritud, hakkab pakkuma suurejoonelisi ja eriti vaatamisväärlisi kultuurmaastikke: kaanlid, teed, põllud, aiad, puisteed, pargid, kultuurilised külad, alévid, linnad.

Praegu aga vast ainult Paide — Järvamaa maakonnalinn, kaugemas ümbruses piiratud metses, soist ja rabust või luhamaadest — võiks väsimata rändurile pakkuda teatud huvi.

Paide ja ümbrus.

(Kitsaropalisel Tallinnast Türiks 98 km, Türiks Paidesse 12,8 km ehk Tamsalust Paidesse 48,6 km.)

Paide (Weissenstein) on Järva maakonnalinn 3400 elanikku — pea kõik eestlased, saksa rahvusest elanikke 175, muudest võõrasrahvastest koguni vähe. Paide on meil üks väiksemaid ja vagusamaid maakonnalinnest, üsna kena linnake. Siin asuvad mõned tööstusasutused (tuletikuvabrik, jahuveski, villavabrik, jne.), kauplused, paar keskkooli, mõned algkoolid jne.

Kuna ümbruses laotuvad madalmaad ning sood ja rabad, asub linn pisut kõrgemal seljandiku veerul, mis Türi poolt Tapa poole, edelast kirdesse suundub. Läbi linna voolab Paide jõeke järskude kallastega — Pärnu jõe kaugem haru. Siia, ordulossi ümber, võrsus linn juba a. 1312, kuid pärast lühikest õitseagega, mil ta a. 1398 koguni Riia linnaseaduse omandas, hääbus korduvate sõjahävituste (venelased, poolakad, rootslased) tõttu (1555, 1558, 1560, 1562, 1570, 1572 – 1573, 1577, 1581, 1603, 1608, 1703 aa.) ning muutus jälle lihtsaks ja väikseks asunduspaigaks lossi külje all. Sõdadest purustatud loss kustutati a. 1608 Rootsi valitsuse poolt kindluste nimekirjast

maha ja panditi hiljem krahv Leonhard Torstensonile ning liideti Mäo mõisaga (Mexhof). Lossi valitsejad pidasid ka kasvavat linna omaks ja viimasel tuli oma õiguste eest üle saja aasta tagajärjeta võitlust pidada, kuni linn a. 1783 maakonna linnaks nimetati. A. 1901 ühendati Paide kitsaroopalise raudtee abil Türi kaudu Tallinn-Pärnu kitsaroopalisega.

Tähelepanuväärilised ehitused ja kohad:

Paide lossi varemed — linna keskel. Loss ehit. a. 1263—1266 ordumeistri Konrad v. Mandern-Medem'i poolt arvatavasti Vana-Eesti maalinna asemele. Rohked paekivid lossi, kindlusmüüride ja hoonete ehitamiseks toodi lähedasest (2 km) Mündi mõisa paemurrust, mis ümbruskonnas paremaid; paed ilusad, ühtlased. Siit nimi Paide — paede linn (saksakeeli Weissenstein = Valgekivide).

Loss oli paljusid sõdades vahvaks kaitsekantsiks, kuni sõdades purustati. Siit levitasid rüütlid kaua oma võimu üle vallatud maa ja kui a. 1343 Jüriöö Suure Mässu puhul Harjumaa eestlased oma rüütlid ja saksad maha tapsid, siis leidsid Paide kantsis kaitset ja pelgupaika need sakslased, kel läbi soode ja rabade oma naistestega osalt ihualasti korda läks siia põgeneda.

Samuti Paide kantsist, kus ordumeister parajasti oma väga seisis, ruttas orduvägi eestlaste poolt piiratavale Tallinnale appi ja purustas „Sõjamäe lahingus“ eestlaste tollekordse vabadussõja.

Paide vana kants asus neljakandilisel mäe peal, mis kokku veetud, tugevatest paekividest müür ümberringi: mullavallid ehitati hiljem-arenenud sõjakunsti nõuetel. Endistest suurepärasest ehitustest nüüd ainult varemed; müür jäljelt ehituskivideks veetud linna ülesehitamisel; kõrged mullavallid pealt tasandatud, rajatud kõnniteed, ilupuud. Ainult üks kaheksakandiline vägev kindlusetorn (vahitorn) on säilinud tänani, keset kantsimäge, kõrge — umb. 28 m., viiekordne, müüri paksus ligi 3 m. Torni otsa viib seestpoolt keerdtrepp. A. 1896 on torn restaureeritud ja katusega kaetud, torn nüüd vaatajaile otsaronimiseks avatud, ta küljes uuemal ajal ehitatud trepimajakane.

Teise kõrge poolkõdunenud torni (kantsi idapoolsel serval) puhus a. 1872 kange torm ümber. Imestust äratav vanaaja müüride kindel ehitusviis, põimimisi.

Lossi ehituse ajast on säilunud ka vana kindluse veski, milles praegu aset leiab O. Simsoni jahu ja villavabrik. Teine hoone on end. linna ait, käesoleval ajal n. n. „soolaputka“. Need on vanemaid ehitusi Paides.

Tähtsamad tööstusettevõtteid :

Nendest oleks nimetusväärne

O. SIMSON' i

jahuveski, villa- ja leivatööstus Paides, Parkali tän. oma majades. Tähendatud kohal on villatööstus tegevust alanud üle veerandsaja aasta tagasi, kuna jahuveski on töötanud juba õige ammust ajast. Praeguse omaniku hra O. Simson' i poolt sai veskisisseseade 1919 a. täiendatud ning aurujõule üleviidud. Tegutseb praegu suuremana ja eeskujulikumana tööstusena. 1925 a. alustas tegevust tööstuse kõrvalharuna ka leivatehas, mis lühikese aja jooksul leidis rohke tarvitajaskonna, sest tehase saadused olid hinnalt odavamad, maitselt paremad ning puhtamad kui väikevalmistajail. Saadab iga päev turule 100 kuni 120 pd. leiba.

Silmaspidades tehase saaduste järele nõudmise tõusu ja tervishoiu nõudeid on praegu teoksil leivatööstuse mehhaniseerimine, kuna uuema aja tehnika nõuetele vastavad masinad on kohale jõudnud. Tehas töötab 10 töölisega.

Olles Parkali tän. alul, pruugib vaid pisut maad edasi minna, kui olemegi Veski tän., kus aset leiab

VOLD. LAUBE

limonaadi ja mineraalvete tehas, kelle kõrgeväärtuslikud karastavad joogid nagu: Orange, Sidronaad, limonaad jne. on nõuetavad mitte üksi Paides, vaid kogu maakonnas. Tehase saadused on auhinnatud näitustel ning valmistatakse puhtast suhkrust.

A. SEIDELBERG' i

pärijate raamatukauplus ning trükikoda Pärnu t. 6, on asut. 1875 a., seega vanem ja suurim ettevõtte Järvamaal.

Trükitööde alal täidab kõige mitmekesisemaid töid kiirelt ja valitud kirjadega. Raamatukauplus täidab ka kõige nõudlikuma võõra- kui ka oma-linnalase soovid, täiendades alatasa ladu uute toodetega. Kirjutusmaterjali alal ainuke soodsaim ja suurim ostukoht. Meeldivaks küljeks osutub hinnaalandus, mis tehtavat õpilastele ja seltskondlistele organisatsioonidele.

O./ü. Paide Telliskivivabrik.

Vabrik töötab kümme aastat, olles peaaegu ainukese suurvalmistajana Järvamaal. Vabriku toodang ulatub kuni 600 000 kivi aastas. Mitmed korrad on kive müüdnud ka välismaale, kus nendega täiesti rahul ollakse. 1925 a. ehitatud uus põletisahi, uuema tehnika nõuete kohaselt, võimaldab täiesti hääd kaupa valmistada. Vabriku praegusel juhatajal hr. G. Lindtke'l on seljataga 50 aastane telliskivitöösturi praktika, mis ammutatud õppimistega õppereisidega Saksamaal, Austrias, Hollandis jne.

Tubakavabrik E. STEINBERG & Ko.

mis asub Turuplatsil nr. 7, on seljataga mitmed tegevuse aastad. Tehas valmistab kõrgeväärtuslikke paberossi, kui ka tubaka saaduseid, mis rohkem tarvitamist leiab igal pool. Paljud suitsetajad äraproovides mitmete vabrikute saaduseid on lõpuks ikkagi peatama jäänud käesoleva tehase saaduste juure.

Paide kaubatarvitajate-ühisus „IVA“.

Asutatud 1911 a. detsembrikuul. Tegutses alul õige vähese kapitaliga, ent selle peale vaatamata leidis ühisus sooja poolehoidu ning tegevus kasvas. Kapitalid näitavad järk-järgulist tõusu: nii oli 1911 a. osakapital 1.480.—, 1916 a. — 9.978.75, 1921 a. — 263.193.84, 1926 a. — 1.263.382.—. Teised kapitalid: 1911 a. — 91.95, 1916 a. — 18.285.54, 1921 a. 531.522.— ja 1926 a. — 6.697.988.— Aasta läbimüük: 1911 a. — 4.134.14, 1916 a. — 259.697.38, 1921 a. — 22 804.316.37 ja 1926 a. 43.831.524.50.

Ühisusel on eriharuna lihakarn ja pagariäri. Sellega kaupade poolest mitmekesisem ja täielikum.

Praegu on ühisus Paides esimene äri läbimüügi poolest. On võitnud laialdase poolehoiu, mille tõttu tal kindel põhi ja tulevik on.

H. KULL' i manufaktuur ja õmblusmasinate ladu.

Asutatud 1885 a., seega üks vanemaid firmasid Paides. Tegutseb algusest saadik manufaktuurärina. Ka ainuke suurem õmblusmasinate ladu. Väärib erilist tähepanu oma rikkaliku kauba väljavaliku poolest. Firma hea edu seisab ka tema vilunud juhtimises, äriühenduste pidamises soliidsemate sise- kui ka välismaa tööstuste ning äridega. Suurem osa kaupu tuleb otseteed vabrikutest.

A. AHLMANN' i

rohu-, värvi-, majapidamistarvete-, tapeetide ja koloniaal-kauplus on asutatud 1906 a. Äri tegevust juhib ärielus laialdase vilumusega, kui ka lugupidamisega omanik, kes alles läinud aastal oma äritegevuse 20 a. juubelit pühitses. Kui meie vähegi siin ringi vaatame, siis näeme, missuguse tahte temperamendiga mees siin töötab, kelle äri eesmärk ei ole olnud, mitte suur teenistus, vaid tarvitajaskonnale esimese järgu kauba muretsemine õiglase hinna eest. Mis eriti köidab on hea kauba kõrval ka lahke vastutulek. Jätab kui üks eeskujulikumaist kauplustest häa mulje.

Mehh. saapavabrik „UNION' i“

Paide kauplus, Tallinna tän. nr. 5, on jalanõude valiku poolest suurim kohapäälseist. Hariliku saapa kõrval leiavad aset kõige värskemad uudised, mis juba varssi peale Tallinna müügile lasku ka Paide jõuavad. Iseäranis suur väljavalik avaneb siin õrnema soole, kellel soovi leidub ajaga sammu pidada.

Kauplustest Paides väärib iseäralist tähepanu ka MÜLLERSDORF' i

moe- ja pudukauplus. Asutatud mõned aastad tagasi, on see ettevõtte püsiva töö ja huvi tõttu asja vastu saavutanud rohke ostjaskonna poolehoiu. Kõik kaubad valitakse ja ostetakse sisse suurematest engros äridest Tallinnast,

Tartust ja ka otseteed vabrikutest, mille tõttu vaheltkaup-
lejate ärajäämisega on ka võimalus kõiki kaupu ostjas-
konnale kõige odavamate hindadega pakkuda.

MÜLLERSDORF' i

juukselõikuse- ja habemeajamiseäri on sisseseatud pea-
linna paremate äride eeskujul. Töö juures saab kõige
piinlikumalt kinnipeetud tervishoiu nõuetest. Tarvitusel
on ainult kõige puhtamad ja paremad ained ning riistad.
Igal õhtul pärast töö lõppu puhastatakse kõik tööabinõud
ja mööbel puupiiritusega. Töäjõud on hääd, neist üks
10 aastat töötanud Petrograadis moodsamas ja paremas
äris Nevski prospektil.

M. ADAMSON' i

kellade-, kuld- ja hõbeasjade kauplus, Turuplats nr. 15,
on asutatud juba hulk aastaid tagasi. Kellade paranduses
on kui ainuke vanem äri küllalt tuntud, samuti ka kulla-
sepa töödes.

A. EICHFELDT' i

talurahva kauplus, Turuplats nr. 12 on võitnud üleüldise
lugupidamise, kui soodsaim rauakauba, ehitusmaterjali,
põllutööriistade ning koloniaalkauba sisseostu koht. Et
äri juhtimine asjatundlikudes kätes, on kaupluse suurene-
mise ja täienemise võimalused olemas.

J. SIRUL' i

pagari- ja kondiitriäri ning tööstus, Pärnu tän. nr. 4, on
laiendanud alles hiljuti tööstuse ning äri ruume, mis pärast
ka eriti äriruumid on nägusamad ja puhtamad sellel alal.
On tuntud oma maitsevate saaduste ja mõõdukate hindade
poolest.

E. EPNER' i ja E. TIISEL' i

saapaäri Tallinna tän. nr. 1. Äris nahakaubad. Erilist
rõhku pannakse kauba vastupidavuse peale, mille tõttu
äri minek ja poolehoid suurem kui mõnel teisel kauplusel.
Hinnad seejuures põrmugi kallimad, vaid isegi odavamad.

J. SCHWARTZ'i

nahaladu, Turuplats nr. 2, on ainuke suurim nahaartiklite äri, mis müüb pargitud nahka igasugu tarveteks ning ostab ja võtab parkimiseks kodu- ja metslooma nahku makstes päevakohaseid hindu. Tegutseb juba 1920 a. saadik.

Esimese Eesti Kinnituse Seltsi Paide agentuur

algas oma tegevust mõni aeg tagasi Uus tän. nr. 4. Agentuuri tegevus seisab peale tule, veel elu, murdvarguse, klaasi ja koduloomade kindlustuses. Et kinnituskasutused ja tingimused odavamad kui muudes seltsides, siis on agentuuril õige elav tegevus. Nimetatud selts on ainuke kõige vanem ühistegeline kindlustusselts Eestis.

Paide juht.

Vaksalist linna üle 1 km mööda Pärnu maanteed. Vaksali ruumes einelaud. Vaksali ees voorimehi harilikult vähepoole.

Võõrastemajad ja restoranid: „Estika“ — Tallinna t. 8, „Järvamaa“ — Pärnu t. 17.

Kohvik: Tallinna t. 23.

Saun: Parkali t. 6.

Juuksurid: Turuplats 13 ja 5.

Kino: „Apollo“ — Lai t. 5.

Fotograaf: Vee t. 4.

Raamatu- ja kirjutustarvete kauplused: Pärnu t. 6, Turuplats 13, Pikk t. 1.

Post-telegraaf-telefon: Pikk t. 17. Telegraaf ja telefon avatud igal ajal. Pakkide ja rahaoperats. 9—15, liht- ja tähtoper. 8—20.

Pangad: Eesti Panga osak., Turuplatsil, Ühispank, Tallinna t. 10.

Apteek: Tallinna t. 2, rohukauplus Turuplats 13.

Haigemajad: Linna haigemaja — Väike Aia t. 14, Maakonna haigemaja — Pärnu t. 10.

Arstid: Dr. A. Müller, Tallinna t. 22, v. v. 9—12 ja 16—18.

Dr. O. Schilling, Pikk t. 2, v. v. 12—14.

Dr. K. Sööt, linnaarst, Lai t. 10, v. v. 1/29—10 ja 14—15

G. Raudsepp, loomaarst, Pärnu t. 15.

Dr. J. Renteln, S. Aia t. 5.

Advokaadid: Krafft, V., Tallinna t. 28, tel. 1-22.

Lepp, R., Turuplats 3, tel. 74.

Tomberg, V., Pikk t. 9, tel. 65

Notar: Vihalem, Pärnu t. 24, tel. 97.

Kohtupristav: V. Anderfeldt, V.-Aia t. 8, tel. 79.

Ametasutused: Linnavalitsus — Turuplatsil, Politsei — Tallinna t. 10, Maak. valitsus — Tallinna t. 6, Järvamaa riigimaade ülem, Veski t. 10.

Kirikud: Ev. Luteriusu kirik — Turuplatsi ääres, Apostl. usu kirik (puust) — Vallimäel, ehit. kaupmees Russanovi poolt a. 1862 orjapõlve kadumise mälestuseks.

Muuseum — Tallinna t. 38. Järva maakonna muinasasjad. Vaatamisluba saab konservaatorilt — Pikk t 18.

Vallimägi — kaunis linna puiestik vana lossi vallidel ja varemete ning lossitorni ümber. Siin murutõnise platsid, keegel, karastavate jookide paviljon. Vallimägi ehk kantsimägi või vallipealne on linna ümbruskonna rahvale armsamaks viibimiskohaks, — armastajaile noorile, mõtisklevaile vanuile.

Peetripark: Surnuaia t., 1½ km linnast. Park kahes osas. Kunstlik tiik ja kunstlik „mägi.“

Kaskede puiestee — Tallinna t. kuni jõesillani.

Pärnade puiestee — Pärnu ja Surnuaia t. kõrval kuni kalmistuni.

Kalmistud — Ev. Lut. ja Apostl. usu — Pärnu maantee ääres.

Paide ümbruses on veel tähelpanu väärt:

Mündikivimurd — 13. sajangust, kust Paide lossi ehitamiseks kiva murtud. Nüüd on murrud metsaga

üle kasvanud ja pakuvad iseäralikku huvitavat pilti. Sinna linnast 2 km. Siin õõntega kollane kihtidega dolomiit ja kihitud sinkjas ja kollakas kristallne dol.-lubjakivi paljude kivistustega.

Reopalu kuusemets — 3 km linnast, paidlaste armastatud rohelaskäikude koht suvisel ajal.

Lahingu mälestussammas — 1573 a. lahingu mälestuseks (kui vene Johann Julm ise oma hulka-dega Paide vallutas ning talle omase õela toorusega palju rahvast ära tappis ja piinas) — Mäo mõisa väljal Paide lähedal, linnast kirdepoole. Kõrge kandi-line paasist obeliisk, ehit. a. 1886 venelaste poolt nende „langenud vene sõjalaste mälestuseks“, kes Paide ja ümbruse rahvast koledasti rüüstates surma said.

Mardisaare linnamägi Mäo mõisas.

Tapa juht.

Linnavalitsus: Vaksali t. 10.

Politsei: Vaksali t. 10.

Advokaadid: P. Lainevool, Kesk t. 7.
A. Vaher, Apteegi t. 4.

Arstid: Dr. E. Walther, Vaksali t. 10.
Dr. A. Spiegel, Esplanaadi t. 2.
loomaarst A. Ein, Kesk t. 18.

Apteek: Pikk t. 7.

Ühispank: Esplanaadi t. 2.

Tapa tööstus-kaubanduslik ringvaade.

Tapa kangakudumise tööstus
JULIE MEILBAUM.

Asut. 1902 a. praeguse oman. J. Meilbaumi poolt. Tööstus on õieti kool omal alal, missuguseks teda kavatsusel on muuta. On ainuke omasarnane suurem Järvemaal. Valmistatakse maitserikkaid vaipu, eesriideid, kõiksugu riidet jne. Omanik on esinenud väljapanekutega tihti ka näitustel, kust alati on auhindu kaasa toonud.

Täiesti omapärane tööstusala, pakkudes igale ühele hääd võimalust õppida huvitavat nii teoreetiliselt, kui ka praktiliselt.

K. NORMANN'i vorstitööstus.

Töötab juba kauemat aega nii vorstitööstusena, kui ka piimaärina. Valmistatakse kõige paremaid vorste Tapal. Samuti maitsevat sinki ja kõiksugu piimasaadusi.

Ven. SEIDELBERG'ide

koloniaalkauba-ladu, Tapal, Lai t. 2, on asut. juba 1907 a. Tegutsedes kauemat aega sihikindlalt sellel alal on ta ainuke vanem ja suurem engros-äri Tapal. Müüb ladust koloniaalkaupa ja majapidamistarbeid ka väiksel arvul kõigile kättesaadavate hindadega.

V. SCHMIDT'i kellade, kuld- ja hõbeasjade kauplus, mis asub Tapal, Vaksali t. 6, on tegevuses juba 1903 a. praeguse omaniku hra V. Schmidt juhatusel, kes ühtlasi ka asutaja oli.

Pea müügiartiklid on kellad, kuld- ja hõbeasjad, jalgrattad, õmblusmasinad, grammofonid, jahitarbed jne.

Türi juht.

Linnavalitsus — Paide t. 7.

Politsei — S.-Pärnu t. 25.

Arstid: Dr. Gläser, Paide t. 3,

Dr. J. Vöhrmann, S.-Pärnu t. 55.

loomaarst K. Kärner, Paide t. 1.

Apteek — Paide t. 4.

Pank — „Põhja Pank“, Jaama t. 17.

Tarvitajate ühisus — Viljandi t. 7/14.

V. SCHMIDT

Tapal, Vaksali tän. 6.

Müüb suures valikus:

seina-, laua- ja taskukellasid

parimatest vabrikutest. Kuld-, hõbe-, ilu- ja laulatusese sõrmuseid, käevõrusid jne. Inglis, Saksa ja Läti jalgrattaid ja õmblusmasinaid ning nende osi. Grammofonid, plated, jahipüssid, revolvrid ning jahitarbeid jne.

Müük kindla vastutusega. Ostab kulda ja hõbedat.

**Tapa kangakudumise
tööstus**

Julie Meilbaum

Tapa, Pikk tän. 6

õpetatakse kanga kudumist teoreetiliselt ja praktiliselt.

Valmistatakse kõiksugu kudumise töid, nagu põranda vaipu, ukse- ja akende eesriideid, laudlinu jne.

Õpilasi võetakse igal ajal vastu.

**Kristjan Normann'i
vorstitööstus ja piimaäri**

Tapa, Vaksali tän. 1.

Müüb igat seltsi vorste, võid, kohupiima juustu jne.

Ostjad proovige, oma silm on kuningas!

Vennad Seidelberg

Tapal, Lai tän. 2, tel. 55.

Alaliselt ladus: suhkur, riis, manna, kodu- ja välismaa rukki- ning nisujahu, nisu kliid. Paberossid ja tubakad parimatest vabrikutest. Petrooleum, sool, heeringad. Majapidamise tarbed jne.

:: :: Müük suurel ja väiksel arvul. :: ::

A. Ahlmanni

rohu-, värvi-, tapeetide-, kivinõude ja koloniaalkauplus

PAIDES, telefon 80.

Soovitab võistlemata hindadega

rohu-, Eau de Cologne,
värvi- ja hammaste ravitsemise pastad,
kosmeetikakaupasad, pulbreid ja
odööri, harjasid.

Tapeetisi, maalri värvisid, värnitsat ja kopaallakkisi. ■ Lina-,
seina- ja laelampisid ja kõiki kivi nõusid suurel arvul. ■ Peale selle
kõik koloniaalkaubad ja vürtsid, mis majapidamises vaja lähevad.

H. Kull - Paides

asutatud 1885.

*Wanem ja suurim kohalik
riidekauplus ja
õmblusmasinate ladu.*

Nahaladu J. Schwartz

Paides, Turuplats 2, tel. 71

ostab suurel ja väiksel arvul tooreid kodu- ja
nahku, metslooma, rebase, tuhku, ilvese jne. jne.
müüb oma laost talla, pastla, sise- ja välismaa
kroomnahku, kingseppa tarbeid, hobuse-
riistu, naelu jne. jne.

Ar 927
Järipüümaa

PÕHJA PANK A./S.

TALLINNAS, SUUR KARJA TÄNAV № 20, OMAS MAJAS.

Osakonnad:

Tartus, Viljandis, Võrus, Antslas, Abjas, Türil, Jõhvis ja Hiiu-Keinas.

TÜRI OSAKOND

TÜRIL, TELEFON № 55.

Võtab raha hoiule ajakohase 0/0-ga, soovi kohaselt Eesti markades ehk kuldkrooni alusel.
Annab laenusid ja toimetab kõiksugu pangaoperatsioone sise- ja välismaal. — — — — —

Türi Tarvitajate ühisus

Türis, omas majas, Viljandi tän. 7/14, tel. № 12 ja 9.

Suurem ühistegeline ettevõte Järvamaal.

Osakonnad : Türis, Pärnumaanteel, telefon 58.
Oisus, „ 7-a.
Jändjal, „ 16-a.
Kolus, „ 23-b.
Väätsal

MÜÜB mõõdukate hindadega kõiksugu kaupasid. OSTAB linu la teisa põllusaadusid. VÕTAB RAHA HOIULE makstes kõrgemat protsenti.

— Kauba läbimüük aastas 50 miljoni ümber. —

A. Seidelbergi pärijate

raamatu- ja kirjutusmaterjali äri ja trükikoda

asutatud 1875. a.

PAIDES, Pärnu tän. № 5, telefon № 1-15.

Soliidses ja täielikus valikus õppe-, teadusl- ja ilukirjandusl. raamatuid ja ajakirju. ■ Tunnustatud häädukes kirjutusmaterjali, ilu- ja mänguasju. ■ Ärimeestele ja õpetajaile hinnaalandus. —

Moodsate kirjade ja trükitööstuse trükikoda valmistab muude tarvetega täielikult varustatud maitserikkalt igasuguseid trükitoide. ■ Värvitrükk. ■ Töö täitmise kiire ja täpne. ■ Kirjastajatele ja seltskondlike organisatsioonidele soodsad maksutingimused. — —